

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julliu
Leopold (VII Erzsebet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.,
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 8 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 213. Brașov, Vineri 26 Septembrie (9 Octombrie). 1903.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.
Cu 1 Octombrie st. v. 1903
se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.
Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.
Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.
Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.
ADMINISTRAȚIUNEA.

Date și comentare.
(a) Inscriserile la cele două uni-
versități unguerești s'au terminat și
cursurile s'au început deja. Foile pu-
blice date statistice asupra numêru-
lui studenților din anul trecut și pre-
sent și fac diferite comentare.
Nu vom zăbovi mult la cifrele
statistice de la universitatea din Bu-
dapesta. Vom releva numai un mo-
ment isbitor din datele anului tru-
cut, anume numărul enorm al stu-
denților de confesiunea israelită.
Dintre 6287 de studenți înscriși,
au fost după confesiune 2809 romano-
catolici, după cari urmează imediat
Evreii cu 2011 studenți, ér celelalte
confesiuni, cari în populația țării sunt
representate cu cifre mult superioare
populației evreiesci, la universitate le
vedem reprezentate printr'un număr
de studenți mult inferior numărului
Evreilor. Reformații au numai 640
studenți, evanghelicii 463, greco-ca-
tolicii 144. (Pe greco-orientali nu-i
găsim de loc în statistica acesta
luată dintr'o fôie maghiară, de unde
deducem, că acești 144 vor fi greco-
orientali, ér greco-catolicii vor fi fost
trecuți în cifra romano-catolicilor).
Cel ce ochi are și vede și e ca-
pabil să comenteze cifrele destul de
elocvente, cu îngrijare se va întreba,
unde o să ajungă țera acesta, ale
cărui proprietăți mari și mici, după
cum am arătat în diferite rânduri,
trec în mâinile Evreilor, decât și viața
ei publică va fi condusă în parte de
cele 40% Evrei cu cultură superioară
și ale căror tendințe și apucături
sunt destul de bine cunoscute?...

Inainte cu trei decenii s'a in-
ființat și în fosta capitală a Transil-
vaniei o universitate.
Decă aruncăm o privire asupra
ultimului recensământ, vedem, că în
cele 15 comitate ardelene locuiesc
un milion și mai bine de 400.000 de
Români față cu 1.036.507 Maghiari,
Șași și alte naționalități mai mă-
runte. Cu drept cuvânt și cu forță
inoită ni-se sugerează decî dorința

veche și justul postulat, de a vedé
în mijlocul unei populațiuni atât de
numéroase românesce, împrejmuită de
alt milion și jumătate de Români
de prin comitatele părților unguere,
— o universitate românescă séu mă-
car o universitate cu catedre și cur-
suri paralele românesce.

Un diar din Clușii constată cu
vedită bucurie, că universitatea din
acel oraș deschisă la 1872 cu un nu-
măr de 171 auditori, în anul curent
a imatriculat 2020 de studenți.

Nu avem la îndemână numărul
esaect al studenților români, cari fre-
cuentează această universitate, scim
însé atâta, că instruirea lor în limba
și literatura românescă este foarte de-
fectuoasă. La toate facultățile cursu-
rile se țin în limba maghiară, ér la
facultatea de litere titularul catedrei
de limba și literatura română își află
plăcerea a ținé conferențe publice,
in cari se sfortează a „dovedi“ in-
fluența limbei maghiare asupra celei
române, numărând toate provin-
cialismele ținuturilor mixte printre
cuvintele, ce pretinde a fi adoptate
în vocabularul românesce.

Cine nu vedé, că prin acesta,
catedra se scoboră la nivelul unei
tribune, de pe care se alimentează
iluziunea despre influența culturală
a limbei maghiare asupra celei ro-
mânesce, iluziune din care s'au fă-
cut deja atâtea deducțiuni nenorocite?

Aveau studenții români de la
universitatea din Clușii altă dată o
societate literară, în care puteau cel
puțin pe cale privată a-și cultiva
limba maternă. S'au căutat diferite
pretexte și societatea s'a desființat,
ér în timpul din urmă, chiar insti-
tuția filantropică a „mesei studen-
ților“ a trebuit să devină prin ordi-
nul rectorului o instituție, care se
contribue și ea la suprimarea idio-
mului național. Studentului român,
decă vré să fie tolerat la „masa stu-
denților“, nu îi este permis să vor-
bescă cu colegul séu în limba ro-
mânescă.

Și suferințele studenților români,
suferințe cauzate prin intoleranța se-
natului universitar și a colegilor,
incă sunt departe de a fi pe sfîrșite.
Presa maghiară nu e mulțumită cu
cât s'a făptuit pe acest teren și me-
reu dă îmboldiri noue, căutând a po-
tența intoleranța.

De aceea statisticele, ce vedem
că se publică din când în când
despre numărul crescând al univer-
sitarilor și despre alte progrese ale
studiilor superioare, cât timp acelea
se vor înregistra de către presa
maghiară ca tot atâtea isbëndi „na-
ționale“, pe noi nu pot sé ne umple
decât de îngrijiri și sé ne întărăscă
și mai mult speranțele în sosirea
apropiată a unui timp, când pro-
gresul pe acest teren va puté fi în-
registrat și de către noi cu mulțu-
mirea, de care de atâta timp sun-
tem lipsiți.

Crisa. Doué evenimente însemnate
predomină actualmente situațiunea: *corôna*
a primit *semisiunea contelui Khuen*, și
Coloman Szell a fost chemat la audiență
în Viena. Pentru a treia ôră după retra-
gerea sa, Coloman Szell e chemat la pa-
lat, ca să-și dea părerea asupra unei mo-
dalități de resolvire a crisei. El a și ple-
cat Marți nôptea spre Viena și înainte de
plecare să fi declarat unui corospondent
de la o fôie budapestană:

— Te asigur, că n'o să mă reîntorc
ca ministru președinte.

In cercurile politice maghiare a fă-
cut o penibilă impresie scirea, că Maj. Sa
n'are să vină la Budapesta și e hotărît
ca crisa unguerească s'o resolve în Viena.

**Chemarea rezerviștilor de in-
tregire.** „Egyetértés“ primesce din Viena
scirea, că în cercurile politice de acolo se
consideră ca fapt îndeplinit chemarea re-
serviștilor de întregire în serviciu activ pe
diua de 1 Ianuarie, deôre-ce în Viena nu
se mai speréază, ca până la 1 Ianuarie să
se voteze proiectul de recruți.

Din ale crisei noastre.

(Cronică interioră.)

Nu pôte fi nici-décum încura-
jator pentru sinceri amici ai cauzei
noștre a vedé, ce idei propagă fôia
tinerilor advocați de la Orăștie des-
pre trecutul națiunei române și cum
acesta fôie se încercă să justifice o
procedere, ce e greșită și contrară lite-
rei și spiritului programului nostru na-
țional, prin vătămarea consciinței na-
ționale.

„D'apoi cine suntem noi?“ In
acesta întrebare se cuprinde destul,
pentru a puté cântări moralul, a-
vântul și consciința de sine a celui
ce a pus'o. Răspunsul la întrebare
însé e chiar nimicitor pentru densul.
...N'am fost de două mii de ani de-
cât noroiul călcat și asvêrlit de copitele
cailor popôrelor barbare...

Care a fost impresiunea, ce a
făcut'o părerea acesta asupra celor
ce au cetit din întâmplare articu-
lul, în care se cuprinde, și în deo-
sebi asupra acelora, cari pricepeau
lucrul și aveau esperiență, se pôte
vedé dintr'o scrisóre, ce am primit'o
în primăvara anului curent dela un
veteran și valoros luptător național
fost deputat în dieta Ardealului. El
ne sciea între altele:

„...Mi-e sufletul liniștit, că în timpul
speranțelor nôstre am putut conlucra la
inarticularea națiunei și limbei române în
legile Transilvaniei; dér a trebuit să-mi
sângere inima, când am cetit, că tînêrul
fiu al fetei lui George Barițiu, Dr. Victor
Bontescu, într'un articol intitulat „Sincer“
din „Libertatea“, dice, că Români în
această țéră n'au fost nici când factori, ci
au fost numai noroiul călcat și aruncat de
copitele cailor popôrelor barbare.

Frumosă consciință de sine!
Aceste sunt ideile aduse de la uni-
versitățile unguerești!
Astfel de lucruri mă consumă și pe
mine la bêtânețe...“
Étă așa-dér temelială istorică, pe
care se razimă cei de la „Liberta-
tea“, étă de unde ei vor sé ia și sé

transplante în popor însuflețirea în
lupta pentru drepturile sale.

Dér ce mai și vorbim de drep-
turi? Ômenilor „noului curent“, pre-
cum se pare, nici că le trebuie drep-
turi, singura lor preocupatiune este
„intrarea în parlament“.

Ce se va alege apoi din parti-
dul nostru, din programul lui, din
resultatele de până acuma a lupte-
lor nôstre pentru limbă, cultură și
pentru egala îndreptățire națională,
cari lupte au culminat și culminéază
în rezistența, câtă am fost ca-
pabili în tot timpul a-o opune incer-
cărilor dușmane de distrugere; ce
se va alege din legătura frăției nô-
stre naționale cimentată cu sângele
vitejilor nôștri, toate aceste grave ces-
țiuni ale existenței nôstre naționale
rémân în linia a doua și a treia,
puse *ad acia*, până, dice-se, vor sosi
decă vor sosi, alte vremuri, cari să
ierțe a fi scôse éráși din camera cu
vechiturile.

Acesta este spiritul, ce resuffă din
colônele „Libertății“, în acesta di-
rectiune face propagandă, deputatul
Dobrei, Dr. A. Vlad, pretinul și vê-
rul tînêrului Bontescu, escamotând
puncte esențiale din programul na-
țional sub cuvânt, că trebuie „să ne
ușurăm poziția și să scăpăm de o
sarcină.“

Așa o fi. Nu sciea ôre și Ioan
Slavicî că poporului român nu-i tre-
buie drepturi, ci el e mulțamit de
va avé pâne ori mălaiu în traistă?
Așa dér ce să ne mai batem capul
cu principii și postulate de drept?
N'avem decăt să alegem câtî-va de-
putați în dietă și poporul nostru va
avé și pâne și mălaiu. Căci dór de
acolo se impart bunătățile în totă
țera și de acolo ne va veni și mân-
țuirea de recruți și de plata dă-
rilor!...

Tot cam așa ceva va fi audît
Dr. A. Vlad și de la acel faimos
„socialist din Viena“, de la care și-a
împrumutat prudenta politică.

Acum ar rămâné numai, ca o
adunare electorală română să vină
și să dea absoluțiune celor cu di-
rectia nouă prudentă, oportună și
degajată de ori-ce sarcini, pentru-ca
tôte să se rezolveze în pace.

Căci „ce suntem noi“ ca să pu-
tem pretinde mai mult? — Noi...
„noroiul călcat și aruncat de copi-
tele cailor hunicî“...

Turburarea din Seghedin.

Despre întâmplările sângeroase ce
au avut loc Marți în Seghedin, dăm
ađi — după foile din Budapesta —
următoarele amênunte:

Marți dimineța s'a pus pe statua lui
Lud. Kossuth o cunună cu inscripția „Sol-
dații reținuți — sfinței tale memorii“. Sci-
rea s'a răspândit ca fulgerul în întreg oraș-
ul. Ea a produs mare bucurie printre
„cetățeni“ și o impresie cât se pôte mai
penibilă în cercurile militare. Comandantul
districtului de honveđi, generalul de di-
vizie Geza Csallány, a trimis pe căpitanul
Parucsa, pe locotenentul Horvath, pe doi

sergenti și pe un soldat de rând (toți de la honvedime), ca să ia jos cununa. După ce au luat-o, au dus-o la poliție și au predat-o vice-căpitanului de poliție Szűcs Jozsef, cu observarea, că au îndepărtat cununa, fiindcă nu este permis soldaților să politizeze.

Răspândindu-se scirea despre îndepărtarea cununei, vr'o 4000 de oameni, conduși de deputatul Polczner Jenő, s'au dus la primărie, unde la cererea lui Polczner li-s'a estradat cununa, care fu reasațată pe brațul de la statua lui Kossuth.

Mii de oameni, împreună cu numeroși polițiști, s'au adunat în jurul statuei, ca să apere cununa. Intr'aceia s'a trimis ministrului de honvedii o telegramă, în care se cereau dispoziții urgente contra „abusului militar.“

După amiaza la orele 2½ două companii de infanterie sub comanda căpitanului Dominic s'au dus la statuă, și au format carré în jurul ei. Nu se afla aici decât un polițist.

Căpitanul Dominic comandă:

— Doi oameni înainte! — Urcați! Luați cununa!

Unul din soldați se urcă pe statuă, însă polițistul l'a dat jos declarând, că nu permite nimănui să se urce pe statuă.

— Cară-te de aici! îi strigă căpitanul. „Cum cutezi să te amesteci într'o afacere, care nu te privește?“

— Statua este a orașului! răspunde polițistul, și eu nu permit nimănui să se urce pe ea.

— Noi poruncim acum! îi replică căpitanul Dominic. — *Auf! Auf!* comandă el din nou soldaților de sub statuă.

Atunci cei doi soldați s'au urcat pe statuă și c'o prăjină au dat jos cununa. Tot atunci soldații (două companii) și-au încărcat puscile și au pus baioneta, luând poziție de apărare. Apoi s'au reintors la casarmă în pași alergători. Cununa era dusă de unul din ei.

Mulțimea a urmat pe soldați până la casarmă. Erau mai multe mii de oameni. Când companiile cu cununa ajunseră la vechia sinagogă, poporul iritat primi cu plăcie de petri pe soldați. Un locotenent fu rănit atât de grav la genunchi, încât abia se putu ține până la casarmă. Rănit a fost și căpitanul Haller și 12 soldați. Soldații vădând atacul îndrăsnesc în contra lor, au făcut stânga împrejur și c'un asalt de baionetă au respins pe turburătorii în strada Coróna și Laudon. Mulțimea s'a recules însă curând și a atacat din nou cu pietri miliția.

Miliția intră apoi în casarmă și s'a făcut plângere la poliție, care trimise 6 polițiști călări, ca să imprăscie mulțimea.

Sera la 6 se adună erași dinaintea casarmei o mare mulțime de turburătorii. Porțile casarmei erau închise. Turburătorii începură să le forțeze și sparseră numeroase geamuri, cerând să li-se libereze cununa. Atunci se deschiseră porțile și un batalion din regimentul 46 eși din casarmă cu baioneta trasă, rânind cinci persoane. Mulțimea fugi spăriată de baionetă și glonț.

Sera orașul era în adevărată stare de asediu. Pe toate stradele circulau patrule militare. S'au întâmplat și cu ocazia acesta câte-va ciocniri mai neînsemnate.

Scirea, că soldații ar fi denegat comandașilor ascultarea, nu este adevărată.

Consiliul comunal a afișat placate, în care conjură populațiunea să fie liniștită.

*

Taberile șoviniste sub grozav de măhnite, că după ultimele informații oficiale comanda militară nu pôte fi acuzată de incorectitate, deoarece ea n'a făcut altceva, decât a satisfăcut riguros dispozițiilor regulamentului militar. Autoritățile militare au respectat tot-deuna pietatea națională.

Cum-că și kossuthiștii recunosc prostia ce s'a făcut prin punerea cununei la statua lui Kossuth, o dovedește nu se pôte mai bine faptul, că partidul independist a renunțat la ideea de a cere întrunirea camerei pentru a discuta asupra „scandalului“ din Seghedin.

Și mai opăriți se văd șovinii în urma unei declarațiuni a unui înalt funcționar de la ministerul de honvedii. Acest funcționar a declarat unui colaborator de la „Magyar Szo“, că miliția a procedat corect când a îndepărtat cununa de pe statuă, căci — dișe el — fără concesiune prea înaltă soldatului nu-i este permis să încununeze nici statua lui Hentzi, necum a lui Kossuth. Același funcționar a spus, că pentru turburare nimeni nu pôte fi tras la răspundere, decât poliția, care singură e vinovată.

De altfel éta ce se mai anunță din Seghedin:

Liniștea e completă aici. Cercetările de până acum au scos la ivelă, că nu soldații, ci „cetățenii“ au pus cununa pe statuă. Să mai dișe că banii pentru cununa s'au colectat printre soldații din anul al treilea de serviciu.

Cu alte cuvinte, lucrurile a fost puse la cale.

Fiul tătâne-său, Francisc Kossuth, a creșut necesar să adreseze un „szozat“ către Seghedineni. Intr'o telegramă ce li-a adresat, dumnia lui își conjură fărtații să fie pe pace și liniștiți, căci și așa — dișe el — cauza maghiarismului va eși mai curând séu mai târziu biruitoare.

Broșura politică de la T. St. Martin.

— Fine. —

„Ei își uită, că n'au putut nici-odată să opună cu succes rezistență germanismului reprezentat de Viena. Ei au obținut succes față cu germanismul Vienei d'abia atunci, când nu numai Maghiarii, ci țera întregă, cu toate popoarele ei, s'au sculat în potriua lui. Ei își uită în sfârșit, nu-că germanismul reprezentat de Berlin numai că e mai tare, de cum era ori când germanismul Vienei, dér e și mai înțelept și mai rezoluț, și când i-s'ar deschide odată teren, ca să pôte lucra. el n'ar pipăi ca Viena, ci ar opera. Pe Maghiarii i-ar svirli ca pe o lămâie storsă și având încredere în forța intrinsecă și în influența culturii germane, ca să-i înfrângă pe Maghiarii, ar organiza popoarele, cari fi înconjoră, pe baze naționale, necerând deocamdată în schimb, decât atâtă: să primescă limba germană ca limbă de contact și ca limbă oficială la forurile superioare. Astfel Maghiarii vor căde și din poziția, unde puteau forte bine să rămână *primi inter pares*. În locul lor vor veni Germanii, ér sub supremația germană, ei se vor aranja pe o linie cu Slovacia, România etc. etc. Maghiarizarea lor descreerată prepară terenul pentru așa ceva, căci forțeză popoarele nemaghiare ale Ungariei să cadă în alternativa de a alege între germanizare și maghiarizare. Acela, care se interesează, pôte să facă o încercare, întrebând pe Croați, Serbi, Români, Ruși, Slovaci, ce ar face ei puși odată în alternativa de a alege.“

„Singura scăpare pentru Maghiarii ar fi, ca să organizeze ei înșiși țera pe temeiul autonomiei naționale a popoarelor, și să rămâne ei premii între egali. Făcând așa, ar ajunge acolo, că popoarele nemaghiare ar primi de bună voie limba maghiară, ca limbă de contact și pôte chiar de limbă oficială la forurile superioare. Pe această cale s'ar pôte crea situația, că în adevăr țera întregă ar deveni unitară și indisolubilă în sentimente, cugetare și voință.“

„Nu sunt însă de loc perspective, ca Maghiarii să se pôte ađi hotărâ la o asemenea faptă alcătuitoare de stat, fiindcă jidovismul internațional și francmasoneria lucrăză pentru ideea cea mare germană și nu lasă să se recorească șovinismul național maghiar.“

„Ordinul de di de la Chlopy n'ar fi vorbit de popóre, decât acolo sus nu s'ar sci, că un *stat național maghiar nu există* ci numai o țera compusă din diferite popóre, cari popóre numai împreună alcătuiesc națiunea politică ungară, și decât nu s'ar sci, că acea națiune politică ungară este certată cu sine însăși. Este foarte probabil, că ordinul de di n'ar fi glăsuț cum a glăsuț, decât nu ar sci forte bine acolo sus,

că *dieta ungară nu este oglinda fidelă* a reprezentanței țerii, ci că în urma unor apucături electorale nu este reprezentată acolo, decât maghiarimea de rassă. Nu îndrăsnesc a crea o *lege electorală cinstită, a introduce decât nu votul universal, dér cel puțin a-l mai largi și unifica* cel esistent, nu îndrăsnesc a face o *lege cinstită de întruniri și asociații*, fiindcă li-e témă, că mult lăudatul stat național al lor se va cufunda în adevăr și va dispăre, și totuși imbată lumea cu apă rece, că printr'ânși vorbesc, simț și lucrăză 18 milioane de oameni. Sărmanii, se amăgesc pe sine înșiși, creșdând că vor amăgi și pe alții. Și totuși de câte ori li s'a spus din drepta și din stânga, că amăgirea lor o cunoșce toată lumea, că toată lumea le vede nuditatea ca la regele din basm, numai ei nu și-o vęd. *Éta blăstemul șovinismului orb și descreerat!*

„Frigurile d-vóstră cu cari cereți comanda maghiară, pe milioanele de nemaghiari îi lasă reci ca sloiul și cel mult îi îndemnă pe Croați, să cêră și ei limba de comandă croată etc. Decă deci mulțimea simte pentru ceea-ce d-vóstră faceți atâtă tărăboi, apoi sentimentul acesta nu există, decât la Maghiarii de rassă; Români, Serbi, Ruși, Slovaci, Germanii etc. n'au cu această nici în clin, nici în mânece. Am creșut că-mi îndeplinesc cea mai patriotică datorie spunându-vă acesta.“

„Dér nu cred să aibă nici Maghiarii voință mulțimei. Pentru-că d-vóstră până în ziua de astăzi tot politică nemeșcă faceți. D-vóstră vę îngrămădiți cu maghiarizarea, făcând dușmani poporului maghiar, ér de poporul maghiar nici capul nu vę dóre. *Sécuiul fuge din țera, Ungurul de dincolo de Dunăre trece peste Drava și trăsce în mijlocul urgisiților de Croați. Ungurii dintre Dunăre și Tisa emigrăză în America, ca să nu piară de fόμε.*

„Domnilor, politica d-vóstră în toate direcțiile este forte rea și forte greșită, și nimic nu veți ajuta, chiar decât ați pôte storce limba de comandă maghiară.“

„Nu fiți furioși domnilor, ci puneți jos armele și apucați-vę de reparația politice d-vóstră, de la alfa până la omega.“

Probleme economice și sociale.

(5) (Urmare)

De la colonia Bistra ne-am ridicat cam vre-o 80 m. mai sus și după ce am trecut prin plantațiunile cele nouę ale statului, cari sunt pe deplin reușite, ca la 2 klm. distanță am eșit îndată de-asupra pe muchie pe pământurile Jinenilor și pe la *hodăile* lor. O privelise superbă ni-se oferă aci, cum rar poți găsi. Orizontul este de de 10 ori mai larg și mai mare, decât la ville, deci poți vedé și numera toți munții mari din apropiere și depărtare: vîrfurile Paltiniei, Oasa, Surinou, Frumosa, Solanele, Prigóna, Serbota mare, și decât aerul este limpede până și Retezatul și munții Țerii. D'aci poți observa mai bine și cu de-amănuntul starea pădurilor și codrilor, tot codrii de brădet curat închid orizontul, în care 90 % este numai molid; cele mai multe încă neatinse de secure.

Suntem în regiunea bradului propriu dișă — montană și subalpină. — puținii munți de pășune se pot observa în ceazare. Gornicul ce venea cu noi, ne arată apoi și pădurile de brad ale Jinei. Și în adevăr, Jina are păduri întinse și de mare valóre însă ele vin ceva cam dosnice din calea de trafic a lemnelui, dér la punerea lor în esplotare vor oferă sâtenilor ocupațiune și câștig, cu doboritul, scurtatul, debitatul și scosul. O pădure pe lângă care trecem fusese nimicită mare parte prin pěrjol — intenționat ori întâmplător, nu se sci — cu vre-o 10—15 ani în urmă, dér s'a recules erași și puține goliști și poieni se mai vęd în ea. În câți-va ani masivul ei va fi perfect încheiat. Inșoțitorul nostru susținea, că pășunatul oilor și caprelor mânăncă hățișul de mure, smeură etc. care de altfel ar sufoca puieții de brad și molid, ér pe aceștia nici oile, nici caprele nu-i văt-

mă (!) Mai departe spre sat era o pădure de fag pusă în tăiere și se vedeau în ea încă o mulțime de trunchi doboriți jope o cóstă și neridicați.

Venirea pe multe m'a satisfăcut pe deplin în așteptările mele. Ea mi-a dovedit, că comunele nóstre pe alocurea to dispun încă de mari bogății, dér ele stau încă neesplotate și pôte și necunoscute și așteptă numai omul séu ocaziunea, care să le pună în valóre. Pécac că un sat cu Jina cu ale lui păduri să nu aibă pe silvicultorul în sat, ci să-i vină cel de la Miercurea.

Totuși cu ridicarea nóstră pe culme și pe cele plaiuri, chestiunea pădurei și masivelor și a plutirei lemnelor pe apă era ca și terminată și fu dată cu totul uitării, căci alte chestiuni ne preocupară, și cari nu ne așteptam. Ajunși pe multe intrarăm propriu diș pe otarul și fênațel Jinenilor, pe cari nu le părăsisem decât după o cale de 6 ore, până ce ne scoborirăm în valea Dobrei în fața Jinei și aproape de Șugag.

O privelise încântătoare ni-se oferă aci, pe care ochiul omenesc și condeiu cel mai espert cu greu o pôte reproduce. Nu mai era suiș, ci mai mult o coborire lentă séu mai bine diș o plimbare ca pe o promenadă și într'un parc ferice. Casele locuitorilor izolate și rêslețe în toate părțile, pe toate plaiurile și clinurile delurilor fênațe de jur împrejur. Câte 6—8—10—20 jughere de fênaț și o casă cu unul séu două grajduri pentru vite și șoprone pentru adăpostit nutrețul la mijloc toate din bârne construite în formă de patralater la mijloc. Aci se face fênul și aci se aduc vitele la pășunat tótna și primăvara după ce scobor și înainte de a urca în munte și ierneză aci ca să consume fênul pe loc. Gunoii produs servesece la îngrășatul fênațelor pe cât ajunge. Casele de prezent aproape toate sunt încuiate și deșerte, numai cele din apropierea satului sunt locuite de oameni vara și ierna. Pe timp de iernă însă toate sunt populate de vite și câte un argat la ele. În jurul unora se vęd și grădini de legume închise cu pâlani ori stobor — la vre-o 2 am vędut chiar și lucernă séménată. Vr'o 2—3 aveau și câte o clăiță două de fên, din rezerva anului precedent. Este același sistem de gospodărie rurală, pe care l'am întâlnit în Muscel pe la Dâmbovicioară și la pótele muntelui Păpușa, la Bran, pe plaiurile jud. Buzéu și în județul Némțu, dór sunt fii direcți ai aceleiași mame bune, însă despărțiți prin vitregimea timpurilor.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 25 Septembrie v.

Serată artistică-literară în Buda-
pesta. Domnul Zacharia Bârsan, bursier al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, va da ađi Joi, în 8 Oct. n. la orele 7½ sera, în sala de la hotelul „István Föhérczeg“ (V. ker., Akadémia-utca 1) cu concursul d-nilor A. Russu și Oct. Goga serată artistică-literară, cu următorul program: 1) Cuvânt introductiv. 2) Satira III de Eminescu: Zacharia Bârsan. 3) Doine naționale, esecutate de Alexandru Russu. 4) Conferință, de Octavian Goga. 5) Greva ferarilor de Fr. Copée, Zacharia Bârsan. 6) *** A. Russu. 7) Declamațiunii de Zaharia Bârsan. Cină à la Carte după producție.

Esposiție de pictură în Sibiu. Mai dila trecute publicul român a avut ocaziune să cetescă în presa română multe cuvinte de laudă despre esposiția de pictură a d-lui Smigelschi, arangiată în Blași între meritele pictorului Smigelschi era pus în prim-plan în rapórtele despre aceea esposiție studiul și priceperea artei de pictură bizantină, pictură usitată în biserică orientală, prezentând pe d-l Smigelschi ca măestru chiebat a delătura multe schimosiri strecurate în cursul vécurilor în pictura bisericilor nóstre. Precadat de aceste favorabile aprecieri, d-l Smigelschi vine să dea prilej și publicului din Sibiu

și jur a se delecta în frumuseța artei sale aranjând și în Sibiu o expoziție de tablouri — bisericești și lumene — lucrate de d-sa, între care unele în mărime de 7—10 metri. Această expoziție se va deschide Mercuri (14 Octomvrie n.) la 4 ore p. m. în sala de expoziții a casei „Gesellschaftshaus“ din Sibiu. — Indemnăm pe toți cărturarii, preoții și învățătorii români, să nu pregete a se folosi de privilegiul atât de rar la noi, de a vedea o expoziție de pictură, aranjată de pictor român. („T. R.“)

„Vlădeasa“ institut de credit și economii din Huiedin în 1-a Octomvrie st. n. a. c. a donat suma de 50 corone în favoarea „fondului pentru înființarea unei școli române de fete în Clușiu“. Primescă deci numita societate expresiunea celei mai sincere mulțămiri a comitetului de administrațiune a numitului fond. Dr. G. Ilea, cassariu.

Societatea de lectură de la inst. ped. teol. din Arad s'a constituit în ședința de la 29/10 Sept. a. c. sub presiunea Prea cuv. sale d-lui director sem. R. Ciogogor în modul următor: Președinte Iosif Tărău cl. c. III, Secretar Adam Valu cl. c. II, Notar Petru Binchiciu ped. curs IV, Cassar George Bragia cl. c. I, Bibliotecar Aug. Ghilezan cl. c. II, Vicebibliotecar Alexandru Tamașa ped. c. III, Controlor George Iancu ped. c. IV, Comis. lit.: Aurel Pap cl. c. III (preș. com. lit.), Petru Popa cl. c. II, Petru Marșeu cl. c. I, Ioan Veres ped. cl. c. IV, Aurel Borlea ped. curs III, Com. music: Aurel Raica cl. c. III, Iustin Monția cl. curs II, Romul Popa cl. c. I, Dimitrie Simea ped. curs IV și Nicolae Bir ped. curs III. Com. de revisuire: Silviu Filip cl. curs II, Vasile Bulzan cl. c. I și Nicolae Drincu ped. curs III.

Tragedia unui învățător. Ioan Bucșca învățătorul r. cat. din Făgăraș suferia de amețeli. Mai deunăzi s'era, umbilând cu lampa în mână, i-a venit tocmai amețela, și scâpând lampa din mână i-s'au aprins hainele și a ars cu deservire, făcându-i-se tot corpul serm. Flică-sa în etate de 16 ani, fiind și ea stropită de petrol, a suferit de asemenea arsuri grave și a murit peste câteva cioruri. Nevastă-sa alergând în ajutorul lor, s'a fript și ea la mâni și nu se scie decât va scăpa cu viața.

„Satul arde, baba...“ Revista „Jugend“ din München, se scie, că a publicat o ilustrație umoristică, referitoare la Ungaria. Provoacă indignație această ilustrație, foile mafiare au cerut să i-se suprima debitul postal. Ministrul de comerț a satisfăcut imediat dorința presei. Ce să vezi însă, „Jugend“ cu toate acestea trece granițele Ungariei și se citește. Ministrul de comerț a luat măsură și mai aspre contra revistei nemțose. Așa ne spune „Br. H.“, care adresează un apel foarte energetic poliției din Brașov ca să o confisce imediat, decât o va găsi la cafeneau „Neustädter“ séu la librăria „Zeidner“. — Vorba ceea: „Satul arde baba se piaptăna...“

Secetă și bătă de vite. Din Orăștie se scrie, că pe acolo cucuruzul, din cauză că apröpe de două luni n'a plouat de loc, nu s'a putut desvolta și dă recoltă slabă. Tot așa și viile. Intre vite a izbucnit băta de gură și unghii din care cauză cel mai însemnat târg al anului nu s'a putut ține în Orăștie. Măsurile luate de veterinar sunt foarte rigurose și cauză marfă pierderi economice de vite.

Un gróznic uragan în New-York. E mult timp de când nu s'a abătut peste New-York un uragan ca cel de zilele trecute. Nu s'a vădut un așa uragan încă din anul 1899; în oraș, uraganul a avut o iuțelă de 69 mile pe oră, é în împrejurimile orașul de 75 mile pe oră. Pagubele cauzate de acest uragan înspăimântător sunt necalculabile. O mare parte din construcții au fost literalmente prăbușite, și liniile telegrafice întrerupte. În special, însă, au suferit mult vapörelle și mărfurile din port. Sute de persoane au fost rănite; mulți excursioniști, cari se aflau cu bă-

oile pe mare, au fost înecați și numărul lor nici nu se cunöscé încă. Pe un vaporaș se afla și un milionar din San-Francisco; acesta a dispărut, fără să se mai scie de urma lui.

Teatru german. Aséră Mercuri o dramă ca novitate. „Das grosse Licht“ se numesc drama, é autorul ei Felix Philippi. Acțiunea se petrece în timpul actual într'un oraș din Germania. De 15 ani lucrăză la o măreță catedrală. Arhitectul: Lorenz Fernleitner (Gustav Olmar). În scurt timp catedrala va fi terminată. E vorba să angajeze un pictor, ca să facă trei mari tablouri în trei capele ale catedralei: 1) Căderea în păcat 2) Județul de apoi și 3) Lumina mare și lumina mică (sórele și luna). Arhitectul recomandă pe pictorul Rasmussen (Fr. Kompe.) Majoritatea comitetului nu vré să-l primescă. Arhitectul stăruescé și reușescé. Trei ani lucrăză pictorul. În grandomania sa însă vré să fie mai pe sus decât arhitectul și muncit de invidie vré să creze ceva extraordinar în tabloul al treilea. Arhitectului nu-i place tabloul. De aici se nasce conflict. Rasmussen își inchipue, că el este lumina cea mare (sórele), é Fernleitner lumina cea mică (luna). Pe lângă conflictul artistic se mai adaugă și un conflict de natură personală (amor). Sfrșitul: Rasmussen, desechilibrat, se aruncă în diua înăugurării din turnul catedralei.

În fața unuui public numéros, drama a fost fórte bine interpretată. Gustav Olmar are un organ bine nuanțat și mișcărilor lui pe scenă prea naturale. A secerat aplause furtunöse. Față cu densusul, adversarul séu Rasmussen era în frapantă inferioritate. D-na Luisa Kunst, în rolul de mamă s'a prezentat mai bine, decât antecesóra sa din anul trecut în asemenea roluri. — D-sóra Marie Scherer are un joc de scenă natural și accentuare bună. Nu mai relevăm pe Redl (preotul), Seger (primarul) cunoscuți ca artiști consumați. O nouă putere artistică a câștigat trupa în d-l I. Sodek, care în rolul organistului a înpartit laurii succesului cu d-l Olmar.

Adi „Zwei glückliche Tage“ comedie, Vineri reläche, é Sâmbătă I repr. clasică: „Die Ahnfrau“, tragedie de Grillparzer.

Exportul și importul Bosniei și Hertegovinei pe anul 1902 se pöte vedé în cifre statistice în cancelaria camerei de comerț din Brașov.

Rectificare. În articolul de fond din numărul de éri „Rěscólă la Seghedin“, colóna 2-a rëndul 18 de jos în sus, în parintesa de acolo în loc de: „se vede a fi fost honveđi“ este a se ceti corect „se vede că n'au fost honveđi“.

Musică. Au apărut în tipografia diecesană în Caransebeș două coruri mixte a) „Nu-mi place“. b) „Imi place“ de I. Vidu. Prețul 1 cor. 50 bani. Se află de vëndare la „Tipografia și Librăria diecesană“ în Caransebeș.

Deschiderea congresului științific în București.

Duminecă a avut loc, în sala senatului din București, deschiderea congresului asociației pentru înaintarea și răspândirea științelor.

Încă de pe la örele 9 jum. invitații, toți ómenii din elită și profesori, veniră în mare număr.

La ora 10 și 15 m., d. Istrati ocupă fotoliul președințial și declară ședința deschisă.

Proclamă ca secretar general pe d-l profesor Mrazec, é ca secretari pe d-nii Riegler și Munteanu-Murgoc; și apoi dă cuvântul d-lui I. Cezărescu.

D-sa în numele primăriei, salută pe membrii congresului.

— D. C. C. Demetrescu-Iași, rectorul universității, salută asemenl pe congresiști și apoi arată într'o interesantă cuvântare, dezvoltarea științei încă de la început.

Revenind la congres arată, că mai mult ceea-ce l'a interesat a fost știința românească, știința națională. Și de și ar dice, că adevărurile naturei sunt aceleași

pentru întréga lume, sunt generale și deci nu pöte fi o știință națională; totuși această există și încă ceva mai mult, este o mare legătură între țéră și știința ei.

După pământul, după producțiunile lui, după pozițiunea unei țeri, depinde modul de trai al omului, depinde dér modul de dezvoltare al științei acelei țeri. Există un raport cu totul strins între om și pământ și din cauza acestui raport se nasce știința națională. Studiul trebuie făcut în mod special, nu numai pentru fiecare țéră, dér chiar pentru fiecare localitate.

De aci a urmat și enorma diferențiere a producătorilor unui om; congresul are misiunea de a solidarisa aceste puteri resfirate ale științei.

D. Dimitrie A. Sturdza face istoricul progresului Românilor dela descălecare lor și până astăzi, arată epocile de tristă memorie, prin care au trecut, când erau nevoiți străbunii noștri de a se ascunde prin munți și păduri, spre a scăpa de furia barbarilor; apoi cum mai târziu am cădut sub dominațiunea străină și totuși nu ne-am dat învinși, ci ne-am urmat calea și astăzi avem fericirea de a fi independenți și înaintați atât în știință, cât și în moravuri. Astăzi — dice d. Sturdza — avem un rege mândru de a noastră origine și demn de némul, al cărui destin este chemat să conducă. Românul a fost în tot-deuna vrednic de faimösa-i origine. El a știut, să-și păstreze moravurile și tendințele și în același timp să progreseze în știință.

Vorbind despre capitalurile străine, arată cum acestea acaparaseră întréga Românie, cum la noi nu găsim nici un capital cât de mic și cum străinii ne ju-puiau cumplit. Astăzi, când în Romania se află 2 mari capitale, pământul roditor și o putere de muncă inerentă oricărui popor viabil, astăzi trebuie ca să muncim spre a face astfel, ca capitalul să producă, să se mărească. Fără de muncă nu există bogăție și numai munca, o menține o sporesce. Spune cum nu a cunoscut de cât 2 persoane, cari în totă viața lor au muncit fără preget și cari prin muncă, au ajuns la mari capitaluri. Unul este d-l Popp din Craiova, é celălalt e Rockefeller celebrul rege al petrolului, care a acoperit atât de mult, unele state, în cât deca ar dice o vorbă, le-ar duce la peire. Românul suferă de 2 boli: esitațiunea, el evită de a face singur un lucru, de unde s'a născut dicătoarea: „Românul e leneș“, și impaciunea, el nu are răbdarea de a lucra cu serioșitate și îndelung ceva.

D-l Dr. Istrati coböră la tribuna oratorică și cetesce o prea frumoșă cuvântare arătând, că asocierea congresiștilor doresce să provöce și să încurajeze la muncă pe terenul științei.

Despre dezvoltarea științei în țéra românească de la primele începuturi, pe când exista singur doctorul de Meyer în Moldova, și care luând parte la un congres de medici din străinătate, aceștia l'au notat ca din Turcia. Atât de bine era cunoscută țéra noastră! Arată modul mereu crescënd, evoluând până astăzi, al științei, apoi cum s'au înființat universitățile, cari sunt focare de lumină și răspândire ale științei. În ele s'a păstrat munca, cinstea și patriotismul. Regretă că în șöcolele noastre nu se dă o mai mare estindere învățământului practic, ca fiind mai folositor. Propune îmbunătățirile, ce trebuie făcute universităților, așa ca acestea să nu mai fie numai simple făuritoare de diplome, ci să fie producătoare de ómenii cu adevărat necesare societății. Propune înființarea unei grădini botanice la Iași, a mai multor laboratorii și altele. Să fim demni de secolul al XX-a, dice d-sa, și după cum secolul al XIX-a a fost secolul luminei, acesta trebuie să fie secolul muncii. Amintescé faimösele maxime întrebunțate de C. A. Rosetti: „Voesce și vei puté“ și de B. Catargiu — „Totul pentru neam“, cari maxime arată, cum numai prin muncă sinceră și onestă și făcută în folosul némului, pöte ca se progreseze o țéră.

Vorbind despre religiunea creștină în raport cu știința, spune cum n'a căutat ca alții ca să înlătore religia, în fața științei, din contră primul congres de anul trecut, ținut la Iași, s'a deschis printr'un serviciu divin, oficiat la mitropolie. Acesta a făcut-o spre a aréta, că știința nu pöte fi în contradicție cu religia. ba ceva mai mult, că este într'o strinsă legătură.

Raportul dintre religie și știință, adecă dintre credință și adevăr, este așa de mare în cât cu drept cuvânt se pöte dice că adevărul a eșit din credință.

Cetesce apoi o telegramă pe care propune a o trimite M. S. Regelui. Propune ca președinte de onöre pentru anul viitor pe d-l Dr. Felix.

Ședința se închide la ora 12 $\frac{1}{2}$.

La örele 3 p. m. se deschide expoziția din splaiul General Magheru nr. 2. Lume fórte multă.

D. D. Istrati luând cuvântul arată cum s'a hotărít a deschide și expoziție, pe lângă congres ca astfel totă lumea să pöta fi în cunoscința progreselor în diferitele ramuri ale științei.

D. Spiru Haret începe prin a aréta că cu drept cuvânt se dice, că puține popöre au făcut așa de repedi și de uimitore progrese ca noi și într'un timp atât de scurt. Sunt abia 25 de ani, spune d-sa de când în țéra noastră nu exista nici un laborator la vre-o șöală; și deca existau unul séu două, erau particulare; deca comparați cu timpurile de astăzi veți vedé progresele uimitore, ce s'au sévrișit, veți vedea, că cu drept cuvânt putem privi viitorul cu încredere, putem dice: „viitor de aur, țéra noastră are“. Poporul român este unul din cele mai inteligente popöre și fac mare greșală, acei ce socot, că poporul și mai ales cel de jos, este într'o stare înapoiată. Nu, nu e adevărat acesta, și când i-se dă posibilitatea țéranul probéză până la evidență, abilitatea și agerimea minții lui. Ceea ce a lipsit la noi, a fost un plan bine chibzuit și munca, care deși a fost, de multe-ori însă s'a risipit în vânt. În deosebii activitatea științifică a stagnat și era imposibil mai înainte a se convoca un congres, căci nu se sciea de se prezentau 10—15 persoane, pe câtă vreme astăzi sala e plină. Recunöscé părerea d-lui Dr. Istrati, că făcătoarele, mai ales cea de științe, trebuie modificate și îmbunătățite spre a nu mai fi numai simple licee superiöre, servind pentru a se da esemene și a se lua diplome, ci să fie demne de adevărata misiune: Tribuna deschisă tuturor științelor.

Incheie, urând Asociațiunei noroc și isbândă, urând țerei, ca în tot-deuna să aibă asemenea fii și urând M. Lor Regale de a sta tot-deuna ca neclintiți și înțelepți conducători în capul țerei Românești.

După acesta d. Istrati, a condus pe d. D. A. Sturdza și ceilalți prin töte secțiile expoziției.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 8 Octomvrie. Se crede, că deca Szell nu va încerca a găsi soluțiunea crizei, va urma politica mânei de fier spre a face ordine.

Viena, 7 Octomvrie. Coloman Szell a fost primit adi în audiență la palat. El și-a espus părerile asupra situațiunei. Asupra audienței lui nu se scie nimic pozitiv. Szell n'a primit de ocamdată nici o însărcinare specială. El însuși a declarat, că de așa ceva n'a fost vorba, și că de altminterlea nu se simte îndemnat a primi însărcinarea de a constitui un cabinet.

— „Fremdenblatt“ publică sciri surprindătoare privitor la cele ce se întâmplă în sinul comisiunei de 9 chemată a pregăti programul militar al guvernului viitor. După informațiunea numitei foi asupra cestiunei limbei s'a trecut deja înse greutăți noué se ridică în jurul cestiunei stégului. Apponyi pretinde stindard exclusiv maghiar, drept compensație pentru renunțarea la limba de comandă maghiară. Cercurile militare superiöre însă nu vor să admită, decât ca la stégurile regimentelor să fie aplicate și colorile maghiare.

Seghedin, 7 Octomvrie. Autoritatea militară declară, că nu s'a ordonat nici o salvă. Pe piața Marte s'au dat, ce e drept, două împușcături, acestea însă s'au dat de un soldat, care fú isbit c'o petró în piept și care în furia lui a descărcat arma, rânind pe unul din turburătorii

Sofia, 7 Octomvrie. Guvernul bulgar deși se încrede în acțiunea austro-rusă, totuși nu pöte înceta cu înarmările. Bandele macedonene accentuéză, că nu vor desarma până când marile puteri nu vor numi o comisiune de control europeană.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înscrise este a se mai adauge
de lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
recomandatie.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blașiu. Prețu: 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

Românii Seceleni. Causale decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afina Tusaia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Prețu: 2 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea Sătenului, romanele de Em. Pârdeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In veltore“ romanele și impresii de Vlăduț, cor. 1-25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fôia de cunoștințe folositore de prof. I. Misislegat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau Pribeagul îndrăgostit Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bețărănesce și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chinături de cari strigă feciorii în joc, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopti de érnă romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor, 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opșaguri, cât cioplită, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schițe din Italia de Teodor Bulc. prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

Poesii populare despre Avram Iancu adunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poesii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognariu. Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, novelă de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 20 baani (cu porto 25 baani.)

Tigani, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+ 10 bani porto.)

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preț cor. cat. în Seplai. Cu permisiunea prea Venerabilului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Excursiuni pe muntii Terei Bârsei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceci“ până dincolo de „Negoiu“. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poesii istorice și morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

Trandafiri și Vioarele. Poesii populare culese și ordinate de Ioan Pop Reteganul. Ediț. III. Prețul redus 60 baani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii români de A. Prețul 50 baani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comedie într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 baani (+ 3 b. porto.)

Dr. Iosif Frapparti prelucrată de Ioan Papiu. Prețul 60 baani plus 10 bani porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catiței. Amedeo Madini. Din viața tristă. După natură. Baccalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Supplex Libellus Valachorum“. memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania la anul 1791. Textul original latinesc și alături de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Diannu. Un exemplar broșat costă 1 coronă (+ 5 b. porto).

„Clipe de repaus“ de Sorcovă. Un volum elegant, care poate ocupa loc pe masa ori-cărui salon. Prețul 2 corone. (Pentru România 2 Lei 50 bani) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special accesă nouă apariție literară. In acest volum găsim un limbaj frumos românesc și niște povestiri scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai poți jos, până nu ai cetit-o totă. Se poate procura la Tipografia A. Mureșianu de lângă trimiterea prețului indicat plus 20 bani porto.

„Pe pragul mormântului“ de prețul G. Simu, conține versuri funebreale pentru popor și pentru inteligență. Pr. 50 baui (+ 6 b. porto.)

Prosă și versuri. fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din **„Romanele“** de Vasilie Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Musică. A apărut de curând în Viena un caiet de compozițiuni ale mult talentatului compositor român Ioan Scărlătescu Acest caiet de valoare conține 4 cântece pentru voce și pian foarte frumoșe, între care se află și o mândră **Doină**, care are ca text o poezie de Eminescu.

Prețul unui caiet e de 3 corone plus 5 bani porto și se află de vândare la tipografia A. Mureșianu în Brașov.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisală, carte pentru toți întocmită după ideile ui Sam. Smiles de Theodor V. Păcășianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tom. Totan învățator, preț. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de flori, culese din grădina limbei române pentru copii, fascicola III de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilii, prosă și versuri, de Sextil Puscaru. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Athenenul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885. prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Îmbunătățirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, prețul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mă uita! Colecțiune de versuri pentru ocazii funebreale. Aranjată priu N. F. Negrușiu. Ediț. IV. Prețul 50 baui. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediția I-a de Ioan Iosif Scopol. Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Maedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scritorii, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adică **Cântări la morți**, adunate de I. Pop-Reteganul. Prețul 80 baui. (+ 10 b. p.)

Cu vârful penei, scrieri satirico-humoristice de Antonia Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre și lumină poesii de Em. Pârdeanu, cor. 2-50 (porto 20 b.)

Asupra situațiunei, articoli și foioșore de Iónu A. Lăpădat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus a preot. Cu aprobarea Prea Venerabilului Ordinariat metropolitan pre. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influența francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat sau lunare.

Se caută Acuisitori
sub condițiuni avantajoșe,
pentru un institut de asigu-
rare bine acreditat.

Oferte numai în scris sub
„RENTABIL“, la Administrația acestui dar.

Socotelă curată!

Cel mai cu efect sâpuu med. este
Săpunul Carbol-Păcură și Pucioșă

a lui BERGMANN.

Marca: 2 minerl),
dela BERGMANN & Co., Drezda & Tetschen a/E.
excelent și probat contra tuturor necurățeniilor
pielei, ecsemă, ca: paraziți, roșeli, p strul,
pete roșii etc. **bucata 50 bani.**
Se capătă la: Teutsch & Tartler și la far-
macia V. Roth, în Brașov. 19—30,930).

IMPORTANT

pentru proprietarii de losuri a loteriei r. u. de clasă.

Cât va dura sortirile principale a loteriei XXII, dela
24 Sept. până 21 Oct. numerii dela

Câștigurile mai mari și principale
sunt puși în galantarul prăvăliei mele.

Toți aceia, care vor cumpăra dela mine losuri
pentru proxima loterie a XIII, primesc gratis lista
de di edată de LUKACS VILMOS colector principal
în Budapesta, care conține toți numerii cu câș-
tiguri dela sortirea principală de acum.

Cu totă stima

Franz Kovács,
Brașov, strd. Porții nr. 51.

Prețul losurilor la clasa I-a a loteriei XIII:

1 optimă	un sfert	o jumătate	1 întreg:
ă 1.50 c.	ă 3.— c.	ă 6.— c.	ă 12.— c.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai
bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a pute eșecuta ori-ce
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și color.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLOR.

ANUNȚURIL.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURIL.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvercle, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE ÎNMORMENTARIL.

Comandele eventuale se primesc în biroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-
giul I, câtră stradă. — Prețurile moderate. — Co-
mandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul ă 10 fil. se vinde
la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.